

TIME : 2 Hrs.

N.B.:

- All questions are compulsory.
- Figures to the right indicate marks assigned to questions.

- Q.1 A) Explain the term budget. Write a note on preparation of estimates. [7]
- B) Explain the first three sub-stages in the enactment of budget. [8]

OR

Discuss the following features of Indian Administrative System.

- A) Administrative Dualism [7]
- B) Institutionalized training [8]

- Q.2 A) Write about salient features of Civil Services examination conducted by UPSC. [7]

- B) Write about the plan of examination of Civil Services examinations conducted by UPSC. [8]

OR

- A) How training is provided to the IAS probationers? [7]

- B) Write a note on training IPS officers. [8]

- Q.3 A) Comment on Anna Hazare's Anti-Corruption Drive. [7]

- B) Differentiate between Lok-Pal and Jana Lok-Pal Bill. [8]

OR

- A) How has Right to Information helped to bring in Greater Transparency in government's functioning? [8]

- B) What is the impact of RTI on Indian Society? [7]

- Q.4 Write Short notes on Any THREE of the following : [15]

- Criticism against comptroller and Auditor General in India.
- Public Accounts Committee
- Constitutional Provisions about All India Services
- Union Public Service Commission

सूचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवतात.

- प्र.१ अ) अंदाजपत्रक ही संकल्पना स्पष्ट करा. अंदाज तयार करणे यावर टीप लिहा. (७)
- ब) अंदाजपत्रक लोकसभेत सादर होणे यांतील पहिले तीन उपटप्पे स्पष्ट करा. (८)

किंवा

भारतीय प्रशासकीय व्यवस्थेच्या खालील वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

- अ) प्रशासकीय दुहेरीपणा (७)
- ब) संस्थात्मक प्रशिक्षण (८)

- प्र.२ अ) केंद्रिय लोकसेवा आयोग घेत असलेल्या नागरी सेवेच्या परीक्षेची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा. (७)
- ब) केंद्रिय लोकसेवा आयोग घेत असलेल्या नागरी सेवा परीक्षेच्या आखणीविषयी लिहा. (८)

किंवा

- अ) भारतीय प्रशासकीय सेवेतील प्रशिक्षणार्थीना प्रशिक्षण कसे दिले जाते. (७)
- ब) भारतीय पोलीस सेवेतील अधिकाऱ्यांच्या प्रशिक्षणावर टीप लिहा. (८)

- प्र.३ अ) अण्णा हजारेंच्या भ्रष्टाचार विरोधी चळवळीवर टिप्पणी करा. (७)
- ब) लोकपाल व जनलोकपाल विधेयकांत फरक लिहा. (८)

किंवा

- अ) शासकीय कामकाजात अधिक पारदर्शकता आणण्यात माहितीच्या अधिकाराने कशी मदत केली आहे ? (८)
- ब) भारतीय समाजावर माहितीच्या अधिकाराचा काय परिणाम झाला आहे? (७)

- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही तीनांवर थोडक्यात टीपा लिहा. (१५)

अ) भारतातील महालेखा परीक्षकाविरुद्ध टीका

ब) लोकलेखा समिती

क) अखिल भारतीय सेवेविषयी घटनात्मक तरतूदी

ड) केंद्रिय लोकसेवा आयोग

इ) लोकउपक्रमांवरील समिती